

Jaarlijks symposium, in Akoesticum Ede
(1 november 2018)

Verantwoording onderzoek

Bijlage

Bjorn Schrijen
Ruth Slob
Maxime van Haeren

Boekmanstichting
Kenniscentrum voor kunst,
cultuur en beleid

Inhoudsopgave

Doel van het onderzoek	1
Onderzoeksopzet	1
Uitwerking onderzoek per hoofd- en deelvraag.....	2
Hoofdvraag 1	2
Deelvraag 1	2
Deelvraag 2	4
Deelvraag 3	5
Hoofdvraag 2	6
Projectteam.....	7
Rapportage	7
Appendix 1 – Topiclijst groepsgesprekken regioconvenanten.....	8
Appendix 2 – Vragenlijst pabobezoeken.....	11
Appendix 3 – Vragenlijst over toekomstscenario's Méér Muziek in de Klas	15

Doel van het onderzoek

Méer Muziek in de Klas heeft de Boekmanstichting gevraagd haar huidige activiteiten te evalueren, en daarbij in het bijzonder te kijken naar de regioconvenanten (inmiddels ‘MuziekAkkoorden’ genoemd) die de stichting in de afgelopen twee jaar heeft helpen opzetten. Het doel was om vooral een kwalitatieve evaluatie van deze convenanten uit te voeren, waarin duidelijk moest worden hoe de samenwerking binnen de convenanten verloopt, wat ze opleveren, hoe duurzaam ze zijn en wat ze daadwerkelijk voor kinderen betekenen. Daarnaast wilde de stichting graag weten hoe de eigen rol bij de totstandkoming en de uitvoering van de convenanten door de partners binnen het convenant ervaren werd.

Naast terugkijken op haar huidige activiteiten wilde Méer Muziek in de Klas ook graag vooruitkijken naar haar toekomstige werkzaamheden. De doelstelling van Méer Muziek in de Klas eindigt in 2020, maar ook daarna wil de stichting door blijven gaan met het stimuleren van muziekonderwijs. Om te onderzoeken op welke manier ze dat het beste kan doen, hoopte Méer Muziek in de Klas dan ook in dit onderzoek alvast wensen en behoeften op het gebied van muziekeducatie te inventariseren, alsook over de rol die Méer Muziek in de Klas daarin zou kunnen vervullen.

Idealiter zou het onderzoek leiden tot zoveel mogelijk concrete aanbevelingen en ideeën waarmee Méer Muziek in de Klas de impact van haar huidige werkzaamheden kan vergroten. Daarnaast hoopte de stichting dat er een creatief onderzoek zou worden uitgevoerd, met een originele en verrassende methode of rapportage.

Onderzoeksopzet

Voorafgaand aan het onderzoek zijn de vragen die Méer Muziek in de Klas middels het onderzoek wilde beantwoorden geconcretiseerd in twee hoofdvragen. De eerste hoofdvraag kijkt naar de huidige activiteiten van Méer Muziek in de Klas en wordt beantwoord aan de hand van drie deelvragen. Deze richten zich respectievelijk op de drie programmalijnen die Méer Muziek in de Klas zelf ook onderscheidt: regionale verankering, bewustwording en deskundigheidsbevordering. De tweede hoofdvraag kijkt vervolgens naar de toekomst van Méer Muziek in de Klas.

Onderzoeksvragen:

1. Hoe effectief dragen de huidige activiteiten van stichting Méer Muziek in de Klas bij aan de doelstelling om in 2020 alle basisschoolkinderen structureel muziekonderwijs te laten genieten, en zijn er manieren waarop de impact van deze activiteiten vergroot kan worden?

- a. Komt in regio's waarin een convenant is afgesloten een effectieve en duurzame samenwerking tot stand, die leidt tot een aantoonbare verbetering van het muziekonderwijs?
 - b. Bereiken de bewustwordingscampagnes van Méér Muziek in de Klas nieuwe doelgroepen, en stimuleren ze om ook daadwerkelijk het muziekonderwijs te verbeteren?
 - c. Bieden de activiteiten op het gebied van deskundigheidsbevordering aan (toekomstige) docenten voldoende vaardigheden, zelfvertrouwen en geschikt lesmateriaal om goed muziekonderwijs te kunnen bieden?
2. Welke behoeftes voor de bevordering van het muziekonderwijs blijven er na 2020 bestaan, en in welke vorm kan Méér Muziek in de Klas in die behoeftes blijven voorzien?

Deze onderzoeksvragen zijn vervolgens in overleg met Cécile Beemster van Méér Muziek in de Klas verder uitgewerkt in onderzoeksactiviteiten en -instrumenten. In de volgende paragraaf worden deze per onderzoeksvraag toegelicht.

Uitwerking onderzoek per hoofd- en deelvraag

Hoofdvraag 1

Hoe effectief dragen de huidige activiteiten van stichting Méér Muziek in de Klas bij aan de doelstelling om in 2020 alle basisschoolkinderen structureel muziekonderwijs te laten genieten, en zijn er manieren waarop de impact van deze activiteiten vergroot kan worden?

Deze vraag werd beantwoord door de huidige activiteiten van Méér Muziek in de Klas op het gebied van regionale verankering, bewustwording en deskundigheidsbevordering te evalueren.¹ Elk van deze doelen van Méér Muziek in de Klas werd nader onderzocht in een aparte deelvraag.

Deelvraag 1

Komt in regio's waarin een convenant is afgesloten een effectieve en duurzame samenwerking tot stand, die leidt tot een aantoonbare verbetering van het muziekonderwijs?

Het functioneren van de regionale convenanten is onderzocht aan de hand van gesprekken met de stuurgroepen in zes regio's waar een dergelijk convenant tot stand

¹ Onder deskundigheidsbevordering is in dit onderzoek ook de ontwikkeling van (eigentijds) lesmateriaal gerekend.

is gekomen. Bezocht zijn de eerste vijf regio's waar een convenant ondertekend is (Zeeland, Limburg, Friesland, de Liemers en de stad Groningen), alsook de provincie Drenthe.

Alle gesprekken vonden plaats op locatie en in de vorm van een groepsgesprek, met uitzondering van de Liemers. Hier bleken na overleg met de stuurgroep telefonische interviews het best haalbaar. In elk gesprek is ingegaan op drie hoofdonderwerpen: de aanloop en de ondertekening van het convenant, de huidige stand van zaken, en de toekomst van het convenant. Een rode draad door al deze onderwerpen was de rol die Méér Muziek in de Klas gespeeld heeft of mogelijk nog zou kunnen gaan spelen.

De gesprekken werden gevoerd aan de hand van een gespreksleidraad die deelnemers van tevoren ontvingen (zie Appendix 1). Hierin zijn de drie hoofdonderwerpen uitgewerkt in een groot aantal deelvragen. Tijdens de gesprekken zijn deze evenwel niet allemaal letterlijk en in een precieze volgorde gesteld: er werd naar gestreefd echt een gesprek te voeren, en geen interview af te nemen.

Tabel 1. Overzicht van gevoerde gesprekken (vóór de zomervakantie)

	Zeeland	Limburg	Friesland
Datum	27 juni 2019	3 juli 2019	9 juli 2019
Aanwezigen	Tijl Clement Josje de Regt Ben de Reu Marjo Schillings Ben de Reu	Dorrie Besouw Vivian Knols Julie Koolen Hanneke Suilen Bas Thomissen	Maaïke Beckers Hans Greidanus Johan Meesters Gerda Roorda Douwe Zeldenrust
Onderzoekers	Ruth Slob Bjorn Schrijen	Bjorn Schrijen	Ruth Slob

Tabel 2. Overzicht van gevoerde gesprekken (na de zomervakantie)

	De Liemers	Groningen	Drenthe
Datum	September 2019	3 oktober 2019	10 oktober 2019
Aanwezigen	Riemer Dekker Bart van der Ent Johan Kock Nanda van Loon	Anneke van Bergen Marjon Brouwer Harrie van den Elsen Annemarie v.d. Molen Pim Luiten Marieke Vegt Arianne Wijninga	Marjon Brouwer Mirjam Pauwels Han Sijbring Johan Sterken Wytze de Vries
Onderzoekers	Ruth Slob	Ruth Slob	Ruth Slob Bjorn Schrijen

Deelvraag 2

Bereiken de bewustwordingscampagnes van Méér Muziek in de Klas nieuwe doelgroepen, en stimuleren ze om ook daadwerkelijk het muziekonderwijs te verbeteren?

Om meer inzicht te krijgen in de waardering voor, en de effectiviteit van, de bewustwordingscampagnes van Méér Muziek in de Klas is via SurveyMonkey een digitale enquête uitgezet.² Deze enquête was vooral gericht op ouders en leerkrachten, maar kon ook worden ingevuld door bijvoorbeeld schoolbestuurders en vakspecialisten. De verschillende doelgroepen beantwoordden alleen vragen over campagneonderdelen die voor hen relevant waren. Zo werden aan de leerkrachten geen vragen over het ouder-ambassadeurschap gesteld, en werden bij ouders de vragen over de leerkrachtenportretten van juf Angela en meester Leon overgeslagen.

De enquête is langs twee wegen verspreid. Méér Muziek in de Klas heeft de hyperlink geplaatst in haar nieuwsbrieven, met daarbij aan respondenten ook de vraag om deze door te sturen naar collega's of andere ouders die de nieuwsbrief niet ontvangen. Langs deze weg zijn uiteindelijk vooral leerkrachten bereikt. Om ook ouders en respondenten die nog niet bekend zijn met Méér Muziek in de Klas te bereiken, is de enquête daarnaast verspreid onder ruim 500 respondenten uit het panel

² Zie voor de volledige vragenlijst van deze enquête het artikel over bewustwording: 'Een verhaal met volume'.

van PanelClix, een site waar respondenten in ruil voor een vergoeding mee kunnen doen aan online onderzoek.³

De enquêteresultaten bieden inzicht in de waardering voor de verschillende campagne-onderdelen, de acties die respondenten naar aanleiding daarvan (willen) ondernemen en verbeterpunten en aanbevelingen. In hoeverre daadwerkelijk nieuwe doelgroepen bereikt worden, blijkt aan de hand van de opgestelde vragenlijst echter moeilijk te beoordelen. De enige graadmeter hiervoor binnen het onderzoek is het aandeel respondenten dat de campagne-onderdelen al eens eerder gezien had, waarbij eigenlijk alleen gekeken kan worden naar de respondenten die niet via Méér Muziek in de Klas zelf zijn geworven. Dan blijkt dat 15,49 procent van de (groot)ouders van het ouder-ambassadeurschap gehoord had, 8,84 procent de advertenties over het belang van muziekonderwijs wel eens had gezien, en 8,76 procent de infomercial voorbij heeft zien komen.

Deelvraag 3

Bieden de activiteiten op het gebied van deskundigheidsbevordering aan (toekomstige) docenten voldoende vaardigheden, zelfvertrouwen en geschikt lesmateriaal om goed muziekonderwijs te kunnen bieden?

In de uitwerking van deze vraag is vooral gefocust op pabo's. Daarnaast waren ook in de uitgezette enquête (zie deelvraag 2) voor groepsleerkrachten enkele vragen opgenomen over deskundigheidsbevordering.

We hebben twee pabo's bezocht: de Thomas More Hogeschool in Rotterdam en de Marnix Academie in Utrecht. Bij de keuze voor pabo's heeft Méér Muziek in de Klas een lijst pabo's aangeleverd, met daarbij een onderverdeling in pabo's die al vanaf het begin gebruikmaken van de regeling Professionalisering Muziekonderwijs, en pabo's die pas op een later moment zijn aangehaakt. Om praktische redenen zijn uit deze lijst de Thomas More Hogeschool en de Marnix Academie geselecteerd.

Op beide pabo's zijn studenten ondervraagd aan de hand van dezelfde vragenlijst (zie Appendix 2), maar de manier waarop dit gebeurde verschilde sterk. Op de Thomas More Hogeschool zijn in totaal zes studenten geïnterviewd die in verschillende fasen van de specialisatie tot vakspecialist muziek zitten. Dit gebeurde in twee groepjes van drie studenten, die we elk drie kwartier gesproken hebben. De studenten waren voor het interview geworven door hun docent, Roeland Vrolijk.

Op de Marnix Academie is de vragenlijst omgezet in een digitale 'live' enquête, gemaakt met de website Swipe.to. Op het scherm van de collegezaal waar de enquête plaatsvond werd steeds een (meerkeuze) vraag of stelling geprojecteerd, die studenten

³ Alle respondenten van de enquête maakten bovendien kans op verschillende door Méér Muziek in de Klas ter beschikking gestelde prijzen, variërend van een schoolconcert of een workshop voor het leerkrachtenteam tot een goodiebag of een voorraad sambaballen voor op school.

op hun eigen telefoon konden beantwoorden. De resultaten werden vervolgens direct voor iedereen zichtbaar, waarna hierover doorgepraat of -gevraagd werd. Wanneer de ingelogde administrator vervolgens naar de volgende vraag ging, verscheen deze automatisch ook op de telefoons van de studenten.

In de praktijk bleek deze methode zowel voor- als enkele nadelen te kennen. Voordelen zijn dat er in korte tijd zowel kwalitatieve als kwantitatieve informatie vergaard kon worden, dat de discussie direct toegespitst kan worden op de gegeven antwoorden, en dat zowel studenten die gemakkelijk in een groep spreken als studenten die dat minder graag doen hun mening konden geven. Nadelen zijn evenwel dat de vragenlijst bij sommige studenten soms bleef vasthangen (in welk geval de pagina eerste ververst moest worden), en dat telefoons tijdens het invullen van de vragenlijst ook afleiding kunnen bieden.

Via de enquête zijn uiteindelijk 61 studenten in twee verschillende groepen ondervraagd. Het invullen van de enquête duurde steeds een half uur, waarna de studenten verder gingen met hun muziekpracticum. Een sfeerbeschrijving hiervan is opgenomen in het artikel over deskundigheidsbevordering: 'Crescendo van kennis'.

Hoofdvraag 2

Welke behoeftes voor de bevordering van het muziekonderwijs blijven er na 2020 bestaan, en in welke vorm kan Méér Muziek in de Klas in die behoeftes blijven voorzien?

Indirect kwam deze vraag ter sprake in veel van de gesprekken die we voor de beantwoording van voorgaande deelvragen gevoerd hebben. In aanvulling daarop hebben we een aantal interviews afgenomen met voor muziekeducatie relevante organisaties, waarvoor een selectie gemaakt is door Méér Muziek in de Klas. Door de drukke periode waarin het onderzoek plaatsvond, lukte het helaas niet elke benaderde organisatie om aan het onderzoek deel te nemen, maar niettemin hebben we uiteindelijk vijf organisaties telefonisch, schriftelijk of persoonlijk kunnen spreken. De vragenlijst aan de hand waarvan deze gesprekken plaatsvonden, is opgenomen in Appendix 3.

Tabel 3. Overzicht van geïnterviewden

Geïnterviewde	Organisatie	Soort interview	Interviewer
Melchior Hendriks	PO-Raad	Schriftelijk	Bjorn Schrijen
Kirsten van Muijen	Curriculum.nu	Persoonlijk	Ruth Slob
Annet Kil	GSF	Telefonisch	Ruth Slob
Anita Derks	LOBO	Telefonisch	Bjorn Schrijen
Suzan Overmeer	Koninklijk Conservatorium	Telefonisch	Bjorn Schrijen

Projectteam

Vanuit de Boekmanstichting hebben Bjorn Schrijen en Maxime van Haeren aan het onderzoek gewerkt. Zij kregen hierbij versterking van Ruth Slob, die als freelance onderzoeker door de Boekmanstichting hiervoor werd ingehuurd.

Vanuit Méér Muziek in de Klas is Cécile Beemster tijdens het onderzoek het aanspreekpunt geweest. Met haar is doorlopend en frequent overleg geweest over de voortgang van het onderzoek. Ook heeft zij meegelezen en -gedacht bij het opstellen van de vragenlijsten en gespreksleidraden die in de verschillende delen van het onderzoek gebruikt zijn.

Rapportage

We hopen dat de wens van Méér Muziek in de Klas voor een creatief onderzoek niet alleen tot uiting is gekomen in de combinatie van verschillende onderzoeksmethoden en het gebruik van live enquêtes als vorm van dataverzameling, maar ook in de opgestelde rapportage. Er is namelijk voor gekozen om geen lijvig onderzoeksrapport op te stellen, maar vier compactere artikelen te schrijven.

In grote lijnen volgt de inhoud daarvan de geformuleerde onderzoeksvragen. In artikel 1 ('Akkoorden in majeur') wordt aan de hand van de gesprekken met de stuurgroepen gekeken naar de regionale convenanten. Artikel 2 ('Een verhaal met volume') bevat de resultaten van de enquête, die vooral over bewustwording ging. Artikel 3 ('Crescendo van kennis') vormt een weerslag van de pabobezoeken en heeft deskundigheidsbevordering als centraal thema. Artikel 4 ('Opmaat naar de toekomst') bevat afsluitende aanbevelingen, voornamelijk gebaseerd op de interviews met experts. Waar relevant wordt echter ook van deze strikte indeling afgeweken. Zo bevat artikel 3 ook resultaten uit de enquête, en worden in de aanbevelingen in artikel 4 ook resultaten uit de rest van het onderzoek meegenomen.

Appendix 1 – Topiclijst groepsgesprekken regioconvenanten

In de groepsgesprekken over de regioconvenanten willen we graag drie (hoofd)vragen beantwoorden: hoe is de aanloop tot het convenant verlopen, hoe functioneert het convenant in de praktijk, en hoe duurzaam zijn de samenwerking en de inzet op muziekonderwijs met het oog op de toekomst? Daartoe delen we het gesprek ook op in drie onderdelen. Onder elk van deze onderdelen hangen verschillende subvragen. Deze hoeven mogelijk niet altijd allemaal letterlijk in het gesprek gesteld te worden, maar kunnen indien nodig wel richting geven aan de discussie. Een rode draad dient in elk geval de vraag te zijn of er in de huidige opzet en werkwijze van de convenanten verbeterpunten aangewezen kunnen worden die de impact van de convenanten vergroten.

Introductie (10 minuten)

Aan het begin van het gesprek lichten we toe wat het doel van ons onderzoek is, en geven we iedereen de gelegenheid zichzelf kort voor te stellen. Vragen die hierbij gesteld kunnen worden zijn:

- Wie bent u, en wat is uw functie?
- Hoe bent u bij deze werkgroep betrokken geraakt?

Aanloop naar het convenant (20 minuten)

Eerst willen we ingaan op de totstandkoming van het convenant. Hoe is dit proces verlopen, en hoe is de rol van Méér Muziek in de Klas hierbij ervaren? Vragen die hierbij gesteld kunnen worden zijn:

- Waren er in uw regio voorafgaand aan het convenant al initiatieven of samenwerkingsverbanden actief om het muziekonderwijs te stimuleren?
- Hoe is het initiatief tot het ondertekenen van het convenant tot stand gekomen?
- Hoe zijn de huidige samenwerkingspartners bij het convenant betrokken geraakt, en staat het convenant nog open voor nieuwe partners?
- Hoe werd de benodigde financiering voor het stimuleren van het muziekonderwijs tot stand gebracht? Ging dit gemakkelijk?
- Hoe heeft u de rol van Stichting Méér Muziek in de Klas in de totstandkoming van het convenant ervaren? Ziet u verbeterpunten?

Werking van het convenant (30 minuten)

Vervolgens kijken we naar wat er gebeurd is nádat het convenant werd getekend. Hoe is men aan de slag gegaan, en is er een duurzame samenwerking tot stand gekomen? Vragen die hierbij gesteld kunnen worden zijn:

- Welke vervolgacties hebben er plaatsgevonden nadat het convenant ondertekend werd?
- Bent u door het convenant intensiever met andere organisaties gaan samenwerken op het gebied van muziekonderwijs?
- Hoe ervaart u de onderlinge samenwerking?
- Bent u zich door het convenant intensiever gaan inzetten voor het stimuleren van het muziekonderwijs dan u al deed?
- Heeft het convenant voldoende bekendheid in uw eigen organisatie?
- Heeft het convenant voldoende bekendheid in uw regio?
- Hoe probeert u zelf de bekendheid van het convenant te vergroten?
- Hoe wordt de voortgang van het convenant gemonitord en geëvalueerd?
- Wat zijn successen die sinds de ondertekening van het convenant behaald zijn?
- Wat ging er in deze periode juist minder goed?
- Bent u tevreden over de resultaten van het convenant tot nu toe? Waarom wel of niet?
- Hoe heeft u de rol van Stichting Méér Muziek in de Klas in de periode na het ondertekenen van het convenant ervaren? Zijn zij te weinig of juist te veel sturend geweest? Ziet u verbeterpunten?

Toekomst van het muziekonderwijs in de regio (25 minuten)

Tot slot willen we weten hoe gesprekspartners de toekomst van het muziekonderwijs in hun regio zien. Leidt het convenant tot een duurzame impuls? Vragen die hierbij gesteld kunnen worden zijn:

- Verwacht u dat de doelstelling van het convenant behaald gaat worden? Zo nee, waarom niet?
- Verwacht u dat de huidige samenwerking ook na afloop van het convenant duurzaam en zelfstandig zal blijven bestaan?
- Verwacht u dat de huidige impuls voor het muziekonderwijs ook blijft leven na afloop van het convenant?
- Welke wensen of behoeften (bijvoorbeeld op het gebied van ondersteuning) heeft u om in de toekomst het muziekonderwijs in uw regio te blijven stimuleren?

- Welke rol hoopt u dat Stichting Méér Muziek in de Klas in de toekomst zal vervullen om het muziekonderwijs in uw regio en in Nederland te blijven stimuleren?

Afronding (5 minuten)

Aan het eind van het gesprek bieden we nog ruimte voor overige opmerkingen en eventuele vragen over het onderzoek. Vragen die hierbij gesteld kunnen worden zijn:

- Heeft u nog laatste tips of opmerkingen die u graag mee wilt geven voor het onderzoek?
- Heeft u nog vragen over het onderzoek?

Appendix 2 – Vragenlijst pabobezoeken

1. Ik vind het belangrijk om kinderen muziekles te geven.
 - Helemaal niet mee eens
 - Niet mee eens
 - Neutraal
 - Mee eens
 - Helemaal mee eens

2. Heb je tijdens je eigen basisschoolperiode goede voorbeelden van muziekles gezien?
 - Helemaal niet mee eens
 - Niet mee eens
 - Neutraal
 - Mee eens
 - Helemaal mee eens

3. Ik ben van plan om later in mijn klas veel muziekles te geven.
 - Helemaal niet mee eens
 - Niet mee eens
 - Neutraal
 - Mee eens
 - Helemaal mee eens

4. Ik weet hoe ik goed muziekles moet geven.
 - Helemaal niet mee eens
 - Niet mee eens
 - Neutraal
 - Mee eens
 - Helemaal mee eens

5. Ik heb voldoende vaardigheden om goede muziekles te geven.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Neutraal
- Mee eens
- Helemaal mee eens

6. Ik heb goed lesmateriaal om zelf muziekles mee te kunnen geven.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Neutraal
- Mee eens
- Helemaal mee eens

7. Ik vind het eng om muziekles te moeten geven.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Neutraal
- Mee eens
- Helemaal mee eens

8. Het onderwijs hier op de pabo bereidt me goed voor om zelf muziekles te kunnen geven.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Neutraal
- Mee eens
- Helemaal mee eens

9. Op mijn (huidige of vorige) stageschool kan ik goed oefenen in het geven van muziekles.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Neutraal
- Mee eens
- Helemaal mee eens

10. Hoe is de begeleiding vanuit je stageschool of -begeleider wat betreft muziekonderwijs?

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Neutraal
- Mee eens
- Helemaal mee eens

11. Ik kende Méér Muziek in de Klas voor vanmiddag al.

- Oneens, ik had nog nooit van ze gehoord
- Eens, ik heb de naam wel eens gehoord
- Eens, en ik weet ook wat Méér Muziek in de Klas doet

12. [Over het leerkrachtenportret van juf Angela] Dit filmpje geeft mij meer zelfvertrouwen om zelf muziekles te geven.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Neutraal
- Mee eens
- Helemaal mee eens

13. [Over het leerkrachtenportret van juf Angela] Dit filmpje geeft mij goede tips of inspiratie waarmee ik zelf aan de slag kan gaan.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Neutraal
- Mee eens
- Helemaal mee eens

14. [Over de *energizer* met Ilse DeLange over wereldmuziek] Ik heb deze of een andere energizer van Schooltv bekeken of gebruikt in mijn stageklas.

- Ja
- Nee

15. [Over de *energizer* met Ilse DeLange over wereldmuziek] Deze energizer geeft mij goede tips of inspiratie waarmee ik zelf met de klas aan de slag kan gaan.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Neutraal
- Mee eens
- Helemaal mee eens

16. Ik ben al geabonneerd op de leerkrachtenuwsbrief met tips van Méér Muziek in de Klas.

- Ja
- Nee
- Welke leerkrachtenuwsbrief?

17. Méér Muziek in de Klas zou meer kunnen doen om mij te helpen bij het geven van goede muziekles.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Neutraal
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Appendix 3 – Vragenlijst over toekomstscenario's Méér Muziek in de Klas

1. Wanneer verwacht je dat de doelstelling van Méér Muziek in de Klas – structureel basisonderwijs voor alle 1,5 miljoen basisschoolkinderen in Nederland – bereikt kan zijn?
2. Wat verwacht je dat nodig is om deze doelstelling te bereiken?
3. Hoe effectief zijn volgens jou de inspanningen van Méér Muziek in de Klas op het gebied van bewustwording, deskundigheidsbevordering en regionale verankering in het bereiken van deze doelstelling?
4. Wat kan Méér Muziek in de Klas volgens jou doen om deze doelstelling beter of sneller te verwezenlijken?
5. De huidige doelstelling van Méér Muziek in de Klas loopt tot en met 2020. Hoe zou je de rol van de stichting na 2020 het liefst zien?
6. Zijn er nog andere dingen die wilt meegeven aan Méér Muziek in de Klas?